

ANEXA 5

RAPORTUL COMISIEI DE ABILITARE CU PROPUNEREA DE ACCEPTARE A TEZEI DE ABILITARE INTITULATĂ:

ADAPTING ACCOUNTING EDUCATION AND PROFESSION TO THE FUTURE: INTEGRATING EMERGING SKILLS AND TOOLS FOR ENHANCING SUSTAINABILITY, RESILIENCE AND CORPORATE PERFORMANCE

propusă de doamna **CONF. UNIV.DR. DUMITRESCU DIANA**,
de la Universitatea de Vest din Timișoara.

Susținerea publică a tezei a avut loc în data de **28.02.2025**, orele 9³⁰, sala ICAM-
P-B022-024, str.OITUZ,nr.4, Timișoara

Membrii comisiei de abilitare, numiți prin Decizia CSUD nr. **3 din 05.02.2025**:

PROF.UNIV.DR. PETRU MARIN ȘTEFEA
UNIVERSITATEA DE VEST DIN TIMIȘOARA

PROF.UNIV.DR. MĂDĂLINA DUMITRU
ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE BUCUREȘTI

PROF. UNIV. DR. CLEOPATRA ȘENDROIU
ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE BUCUREȘTI

S-a decis ca ședința publică să fie condusă de domnul **Prof.univ.dr. PETRU MARIN
ȘTEFEA**

1. ANALIZA TEZEI DE ABILITARE

PUNCTE TARI:

- Conținutul științific al tezei de abilitare corespunde în mod precis și riguros domeniului contabilității, integrând concepte și principii fundamentale ale acestui domeniu. Teza explorează teme esențiale pentru profesia contabilă, aducând contribuții semnificative la teme complexe și inovatoare din teoria contabilității. De asemenea, conținutul abordează atât aspectele teoretice, cât și pe cele practice, reflectând evoluțiile recente și cerințele actuale ale domeniului contabil.
- Teza pune în evidență importanța tranziției de la un model tradițional de contabilitate bazat pe reguli și conformitate la un model care pune accent pe analiza datelor și luarea deciziilor strategice. Aceasta oferă un cadru pentru integrarea în educația contabilă a unor competențe esențiale, precum: interpretarea și analiza datelor financiare și non-financiare, utilizarea tehnologiilor avansate pentru îmbunătățirea calității raportării, gândirea critică aplicată în audit și control financiar. Prin această abordare, teza contribuie la formarea unor profesioniști capabili să se adapteze cerințelor pieței muncii, unde competențele analitice sunt din ce în ce mai apreciate.
- Dimensiunea interdisciplinară a cercetării: lucrarea integrează concepte din contabilitate, sustenabilitate, guvernanta corporativă și tehnologie, demonstrând un puternic caracter interdisciplinar. Conexiunile dintre sustenabilitate, economie circulară și raportarea financiară sunt bine documentate, oferind un model clar de aplicare a principiilor ESG (Environmental, Social, and Governance) în contabilitate. Ca aspect pozitiv teza aduce o contribuție relevantă teoretică și practică pentru evoluția standardelor de raportare financiară și nefinanciară.
- Dedicarea unei secțiuni din teza de abilitare aspectelor legate de sustenabilitate este o abordare de actualitate, întrucât raportarea pentru sustenabilitate poate da un nou rol contabililor. Aspectele legate de raportarea nefinanciară (și mai târziu de raportarea de durabilitate) au fost incluse în Directiva 2013/34/EU privind situațiile financiare anuale, situațiile financiare consolidate și rapoartele conexe ale anumitor tipuri de întreprinderi, conferind din start un rol profesioniștilor contabili în acest domeniu. De asemenea, aspectele referitoare la economia circulară (dezbătute în această teză de abilitare) sunt acoperite de un standard specific în UE, ESRS E5 „Utilizarea resurselor și economie circulară”, demonstrând importanța acestui domeniu. Considerăm că această parte a sustenabilității este și una dintre cele mai apropiate de contabilitate, mai ales de contabilitatea managerială.
- *Rigoare științifică și impact în domeniu:* cercetările prezentate în teză sunt susținute de rezultatele publicate în reviste indexate internațional, demonstrând validitatea științifică

a concluziilor. Teza oferă o bază metodologică solidă utilizând atât metode cantitative, cât și calitative pentru analizarea tendințelor din contabilitate și educația financiară. Un aspect pozitiv este că Diana demonstrează o expertiză academică și profesională consolidată, având un impact recunoscut în domeniul cercetării contabile.

- *Aplicabilitate practică și direcții de dezvoltare:* Teza nu este doar un studiu teoretic, ci include și recomandări aplicabile pentru profesioniști contabili și educatorii din domeniu. Candidata propune soluții concrete pentru integrarea noilor tehnologii și a criteriilor de sustenabilitate în contabilitate, oferind modele ce pot fi implementate în practică. Ca aspect pozitiv se evidențiază utilizarea practică a cercetării ceea ce face teza relevantă atât pentru mediul academic, cât și pentru profesioniștii contabili.
- Fundamentarea științifică este solidă, bazată pe o bibliografie bogată și actuală, bine selectată și corect valorificată.
- Sincronizarea activității de cercetare cu cea didactică și de îndrumare a studenților asigură un echilibru între contribuția la stadiul cunoașterii și formarea de specialiști.
- Dovedirea capacității de a conduce echipe de lucru, care reprezintă o condiție a coordonării cu succes a activității de pregătire a viitorilor doctoranzi.
- Stilul de redactare a tezei de abilitare este elevat, fluent și clar.
- Planul de dezvoltare a carierei reflectă diversificarea metodelor didactice, perfecționarea continuă a abilităților de cercetare, coordonarea eficientă a studenților și doctoranzilor, precum și integrarea lor activă în activitățile de cercetare, ceea ce demonstrează un angajament profund pentru excelența didactică și cercetare, cu un accent deosebit pe inovare, perfecționare continuă și implicarea activă a studenților în procesul de învățare și cercetare.

PUNCTE SLABE

- Digitalizarea contabilității și automatizarea proceselor pot schimba profund rolul tradițional al contabililor. În timp ce teza analizează aspectele tehnologice și economice ale acestei tranziții, impactul asupra competențelor umane, siguranței locului de muncă și adaptabilității profesioniștilor contabili este tratat prea puțin.
- *Analiza impactului legislativ:* deși lucrarea prezintă o serie de reglementări internaționale, o explorare mai detaliată a legislației naționale ar putea aduce un plus de claritate pentru implementarea în România.

2. ANALIZA ACTIVITĂȚII DE CERCETARE A CANDIDATULUI, în baza CV-ului, a listei de lucrări publicate și a lucrărilor semnificative atașate dosarului de abilitare

Candidata a publicat un număr de [51] articole în reviste indexate în baze de date internaționale, dintre care [11] sunt indexate ISI/Clarivate Analytics și [12] în baze de date precum Scopus, ERIH Plus sau altele, cum ar fi:

- Lucrări ISI/Clarivate Analytics: [11 articole]
- Lucrări publicate în reviste indexate în baze de date internaționale: [22 articole]
- Lucrări publicate în volume ale unor conferințe internaționale: [18 articole]
- Cărți și capitole de cărți publicate: [2 – unic autor și 9 - coautor]

Contribuțiile științifice sunt recunoscute printr-un indice Hirsch (h-index) de [4] și un număr de 59 citări conform bazei de date Web of Science. Aceste valori reflectă impactul cercetării asupra comunității științifice.

Prin rigoarea metodologică, abordarea inovatoare și aplicabilitatea practică a studiilor realizate, activitatea de cercetare a candidatei se remarcă printr-o contribuție substanțială la evoluția științelor economice. Participarea sa la proiecte de cercetare, atât la nivel național, cât și internațional, alături de recunoașterea academică, demonstrează capacitatea sa de a coordona și desfășura cercetări avansate în domeniul contabilității.

3. ANALIZA SUSȚINERII PUBLICE A TEZEI DE ABILITARE și a răspunsurilor formulate

Teza de abilitare a doamnei Diana Dumitrescu reprezintă un aport la dezvoltarea educației și profesiei contabile, oferind un cadru teoretic și metodologic util pentru integrarea tehnologiilor emergente în contabilitate, punând accent pe necesitatea adaptării profesiei la transformările digitale și economice actuale. Importanța temei abordate este susținută atât de dinamica globală a schimbărilor în domeniul contabilității și raportării financiare,

cât și de necesitatea unei educații contabile orientate spre viitor. Teza demonstrează capacitatea autoarei de a influența pozitiv dezvoltarea profesiei contabile. Lucrarea se distinge prin conexiunile relevante dintre tehnologie, sustenabilitate și educație contabilă, aducând o contribuție valoroasă în înțelegerea modului în care noile paradigme tehnologice și cerințele de raportare ESG influențează atât educația, cât și practica contabilă.

Prezentarea tezei a fost fluentă, dovedind o bună cunoaștere a aparatului metodologic folosit în cercetare și a fost punctată cu concluzii pertinente, corelate cu conținutul cercetării.

Lista de întrebări și sinteza răspunsurilor candidatului:

Î: Cum apreciați ca va contribui inteligența artificială la creșterea nivelului de predictibilitate a modelelor pentru prezicerea dificultăților financiare și a performanței?

R: Dat fiind că majoritatea acestor modele se bazează pe calcule și comparații, avantajul deosebit al utilizării sistemelor bazate pe machine learning este că va reuși să efectueze comparații care pentru noi, oamenii, ar fi presupus un volum de timp mult mai mare. Îmi imaginez modul în care ar putea aplicații care fac aceste calcule și au baza de comparație la care să se raporteze permanent, să genereze un sistem de avertizori în timp real. În contabilitate sunt prezentate ca și critici termenele de închidere a lunii/anului. Am putea să știm în timp real rezultatele și să avem baza de comparație cu sectorul. Atunci, inclusiv pe subcomponente, am putea să vedem unde sunt probleme. Cred că din punctul acesta de vedere viitorul sună bine.

Î: Ce actor considerați că are cea mai mare influență în definirea rolului contabililor în susținerea practicilor sustenabile?

R: Cum marea majoritate a practicilor de contabilitate se bazează pe norme, standarde, consider că cea mai importantă influență în definirea rolului contabililor va aparține organismelor de reglementare. Cu cât convergența, armonizarea vor evolua și se va ajunge la un număr mai mic de standarde la nivel mondial, eforturile vor aduce o informare mai clară și eficientă a utilizatorilor interesați de sustenabilitate.

Î: Care considerați că sunt principalele provocări pe care instituțiile academice și profesioniștii contabili le vor întâmpina în procesul de adoptare a inteligenței artificiale în raportarea financiară și de audit?

R: În mod evident, vom asista la perioade în care va trebui să ne mișcăm foarte repede, atât din punctul de vedere al modificărilor la nivelul ofertei educaționale, inclusiv ca și specializări, dar mai ales la nivelul modificării curiculelor tradiționale, astfel încât probabil vom ajunge la nivel extensiv, adică fiecare domeniu să aibă și parte care să asigure modul în care pot fi exploatate aceste instrumente. În privința utilizării lor în educația contabilă, în general, și pentru partea financiară și audit, în special, provocările sunt și mai mari. Abilitățile tehnice ale tuturor trebuie să se dezvolte într-un ritm rapid, astfel încât instrumentele să fie folosite la nivelul lor. Noi în profesie mai avem și restricții de natură etică. Tehnologiile au capacitatea de a interoga și de a lucra cu volume mult mai mari de date decât eram obișnuiți. În audit, cred că lucrurile vor evalua continuu și vor putea fi identificate mai ușor în primul rând erorile. Pentru fraudă cred că trebuie să existe și o intervenție umană, nu vor fi capabile doar tehnologiile de acest tip. Deci, în primul rând noi, profesorii, trebuie să ne familiarizăm cu aceste tehnologii.

Concluzii și recomandări:

Comisia de abilitare propune, cu unanimitate de voturi, să i se confere atestatul de abilitare în domeniul de doctorat Contabilitate, doamnei Conf. univ. dr. DUMITRESCU DIANA

1. PROF.UNIV.DR. ȘTEFEA PETRU MARIN _____

UNIVERSITATEA DE VEST DIN TIMIȘOARA

2. PROF.UNIV.DR. DUMITRU MĂDĂLINA _____

ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN BUCUREȘTI

3. PROF.UNIV.DR. ȘENDROIU CLEOPATRA _____

ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN BUCUREȘTI

Aprobat prin HS nr. 30 din 20.03.2025